

Jan, Pier en Kloas

Door J.J. Cremer.

Jan, Pier en Kloas.

'En oud vertelseltje nog eens verteld.

't Was op een zomermiddag dat Jochem, de klompenmaker van 't dorp, zich de zweetdruppels van 't aangezicht wischte - zoo had ie geloopt. Met een stevigen ruk trok hij aan de schel van dominee's pastorie; streek met de mouw nog eens langs het glimmende voorhoofd, en vroeg aan Saar de meid die opendeed: of onze jonge domenei thuis was?

- Nee, ja, maar dominee zat aan de preek.

- 't Kos niet schêlen d'r was hoast bij, groote hoast.

'Toch geen zieken in huus?'

'Nee.'

'En kiend gekommen?'

'Nee nee.'

'Ruzie?'

'Nee nee!' Moar domenei most ie sprêken eer 't te loat was.

- Eer 't te loat was....!

Saar vloog de trappen op en, een paar minuten later stond Jochem in de deur van dominee's 'stedeerkoamer', en zei: 'Dag soamen m'nheer domenei,' en streek zich de gele haren glad over 't voorhoofd....

'Zoo Jochem, thuis alles wel? Hadt je me wat te vragen?'

'Da's te zeggen 'en verken z'n eigen de poot verzwikt, moar Geis de schêper het 'em besproken.... en nou wordt ie bêter; anders alles heel best domenei, moar ik heb oe asteblief vrindelik wat te verzuken....'

'Zoo en dat is?'

'Joa domenei, ikke.... hêhêhê!'

'En wat zal 't wezen Jochem?'

'Ikke, hêhêhê.... ze zeggen domenei da'k zoo verdrêjd mooi zingen kan; en zonder m'n eiges te schandoalizeeren, mo'k zeggen dat ze geliek hebben; 'k kan ook net brommen as 'en urgêl, zeggen ze, met gebazuun d'rbij zeggen ze.'

'Zoo! en....?'

‘Joa, zie, domenei, en.... en.... Nou he’k geheard dat meister - domenei zal nie kwoalik nemen - z’n eigen zooveel as verploatsen geet, en....’

‘En....?’

‘Domenei zal niet ten kwoaje rêkenen: nou docht ik.... nee, nou docht Mei, m’n wief, domenei, dat ikke....’

‘Wou je meester worden Jochem?’

‘Potstorie! meister worden? ikke domenei? nee, a’k zoo wies geleerd as domenei was.... hêhêhê....’ Lekt met de roode tong langs de klep van zijn pet: ‘t Veurzangers boantje.... hêhêhê.... Za’k verzuupen domenei a’k ‘et niet wêzen wou?’

‘Ahzoo Jochem, was dat je wensch. Wel man wou jij voorzingen? Zoo zoo, enne.... Ben jij zoo in de zangwijzen thuis?’

‘Dat zal woar wêzen domenei.... hêhê!’ - Kijkt bescheielijk naar dominee’s pantoffels; veegt met den rug van z’n hand langs den mond; smijt eensklaps het hoofd achterover en gilt eensklaps op hartverscheurenden toon, terwijl hij met zijn klompenmakers vinger de maat slaat het eerste vers van den 69sten psalm: Zingt zingt een nieuw gezang, en wat er verder volgt.

Dominee schoof onder Jochem’s lofzang het raam dicht ‘tgeen echter niet verhinderde dat een paar voorbijgangers met verbazing naar de studeerkamer der pastorie opzagen, en de kalkoenen als bezetenen aan ‘t schateren gingen.

‘Nou hêhêhê - wat he’k domenei gezeid...?’ grinnikt Jochem nu hij gedaan heeft en met de oogen dominee’s pantoffels weer opzoekt.

Dominee is inéens schrikkelijk verkouden geworden en schermt van belang met den zakdoek langs mond en neus.

‘Waarlijk Jochem je hebt een stem van belang; maar zieje...’ Dominee wendt zich weer haastig naar ‘t venster en Jochem kijkt zeer verrast naar buiten, want - kiek, domenei giebelt van ‘t lachen.

‘Dat kalf!’ hakkelt de lacher ter afleiding terwijl hij naar buiten wijst.

Jochem mot ook lachen alhoewel ie niks vremds oan dat kalf ziet....

‘Zoo’n dom.... gezicht!’ hakkelt dominee terwijl hij met geweld zijn lachen zoekt te bedwingen.

‘Kiek nou blêrt ie, domenei,’ roept Jochem terwijl hij op het kalf wijst, en heft daarbij een zoo langgerekten hikkerigen lach aan, dat dominee het eensklaps weer uitproest en, alles in de kamer aan ‘t schudden raakt.

‘Zoo’n beest!’ brabbelt ‘onze jonge domenei’ na eenige pijnlijke seconden.

Maar nu - nu heeft hij al zijn zelfbeheersching tegenover dien uitspattenden lachlust gesteld....:

‘Enne Jochem, dus wou je voorzanger worden?’

‘Krek domenei, hihihhi, en NOU nog liever, went ik wiest niet dat onze jonge domenei zoo vrooliek van memeur was. As domenei is stroef is, zei mien wief. Moar ze most 'et is weten! 'En mins mag vrooliek wêzen óok, wat zeg gij d'r nou toe?’

‘Welzeker Jochem. Maar gesteld eens dat jij voorzanger kondt worden, weetje wel dat het een kerkelijke bediening is, en...’

‘Joa! joawel, krek! kark-karkse-bediening domenei.’

‘Juist, maar dat daarom een voorzanger, die tegelijk voorlezer moet zijn, bijzonder in de bijbelsche geschriften tehuis behoort te wezen.’

‘Juust, krek domenei, dat he'k dukkels gezeid, en doarum as we 's-oavends niks bêters te doen hebben, dan lês ik de vrouw nog altied uut de biebelse historie-vroagen veur, woar oe zoalige veurganger mien uut gekortegezeerd het.’

‘Dat is heel loffeljik Jochem.’

‘Verekskezeer, domenei, niet loffeljik, moar s c h r i f t u r l i k , went de biebelse historie-vroagen zin uut de schriftures.’

‘O dan zul je daar zeker nog al in thuis wezen.’

‘Jochem slaat een schuin linkschen blik op het borstbeeld van Bilderdijk dat op de hooge boekenkast staat, en zegt: ‘Zou 'k oe verzuuken domenei!’

‘Komaan Jochem, dan moest jij me eens op den weg helpen....’ - Jochem, steeds naar boven ziende, knijpt een oog dicht, en drukt de lippen opeen.

‘Niewaar Jochem, Noach had drie zonen?’

‘Joawel!’

‘En hun namen waren?’

‘De noamen.... hêhê.... de noamen?.... Noach had drie zeuns: Zak, Zak.... Kem.... och Zak-Zak-Zak....’

Dominee ziet even naar buiten. Ernstig: ‘Sem, Cham en Jafet, niewaar?’

‘Doar hei't. Zek, Zak en Joafet - krek! Net as domenei zeit en in de historie-vroagen steet; 't lee me ien 't theufd te drêjen, moar 'en mins kan z'n eigen versprêken. Zek, Zak en Joafet!’

‘Sem, Cham en Jafet!’

‘Da's den uitsproak domenei. Krek: Sem, Kam en Joafet.’

‘Heel goed, Jochem, en nou wilde ik graag eens weten wie de vader van Cham was.’

Jochem ziet nog hooger, en krijgt een klein spinnwebje in 't oog, waarin een onnoozel mugje gesnapt wordt.

‘De voader van Kam....? De voader.... van.... Kam?’ Hij wendt het oog van het mugje aan den zolder naar 't kalf in de wei.... ‘De voader.... van Kam....? Domenei meint wie de voad'.... van Kam was....?’

‘Jawel Jochem, dat moest je me eens zeggen.’

Jochem diepzinnig: ‘Joa moar, za'k verzinken, da's buuten de biebelse historie-vroagen! De voader.... van Kam....? dat zin striekvroagen. Domenei mot niet kwoalik nemen, dat zin duuvelse vroagen.... Zeg ik!’

De duuvelsvroager glijdt achter zijn schrijfflessenaar weg, en 't klinkt den klompenmaker op heel vroolijken moedgevenden toon in het oor:

‘Nee 't is geen duivelsvraag maar heel natuurlijk. Weet je wát Jochem - ga jij d'er maar eens over denken, of met je vrouw o.. o.. ver pra... ten’. En de spin vliegt verschrikt naar den hoek van den zolder, en Jochem: ‘Zoo domenei, nou bestig dan’ - hikkerig lachend - ‘met plezier domenei; zal 't es beprakkezieren, met de vrouw over proaten, atjuus!’

‘Hoe is 't gegoan Jochem? Zou 't lukken met 't veurzangersboantje, en zu'j dan nog en keuje nemen, en krieg 'k de neie iezeren pot, en den blauwen rok en....’

Jochem kan op al die vragen niet inéens antwoorden. Aldat ie veur deez keer op schoenen liep, hij is buuten oajem.

‘Goed gegoan Trieneke; best gegoan! Onze neie jonge domenei had schik in mien. 'En oarig vroolik mins; lachen dee ie net of 't m'n buur was; niks domeneischtig; moatjes egoal. Moar geleerd, wies geleerd! nog boven de biebelse historievroagen uut.’

‘En zou'j 'et boantje dan kriegen Jochem; en hoeveel zou 'et afschuuven zeg?’

‘Loop! weet ik 'et! moar kriegen doe 'k 'et zeker. As ik één vraag buuten 't buukske moar beantwoorden kos. Alêvel: as't geen duuvelsvraag is, 'en striekvraag blijft 'et, da's zeker.’

‘En striekvraag, loa's heuren Jochem?’

‘Joa, zie, we sprakken van de kalver, en toen kwiem 't op den ark van Noach, en toen zeidie: Noach had drie zeuns. Joa, krek zei ik. - Sem, Kam en Joafet, zeidie. Joa, krek zei-ik. Nou, zeidie, dan most gij m'n es zeggen, wie de voader van Kam was.’

Griet slaat de handen ineen: ‘En wist ie dát niet.... ezel....!’

Jochem beteuterd: ‘Ikke?’

‘Kuuken!’

‘Wa' blief?’

‘Schoapskop zeg ik!’

‘Hê!?’

Domme eend, da'j nie wiezer bint!’

Jochem wou dat ie licht kreeg, en kiekt noar 't vuur: ‘Moar wát, wát is 't dan toch?’

'Zie ge bint zoo stomp as 'en klomp. Noach had drie zeuns: Sem, Kam en Joafet, niewoar prefester! Wie is nou de voader van Kam? Boeh! heij' oe begriep dan niet? De meulenoar van 't darp het drie zeuns: Jan, Pier en Kloas. - Klomp van 'en kerl, wie is nou de voader van Pier?'

'Potstorie da's woar!' roept Jochem: 'da's zoo kloar as 'en neie klomp.

Ezell! en dat was 'en striekvraag, hè! A'j nou niet gauw loopt noar 't domeneishuus, dan zal 't veurzangersboantje wel heelegoar verspeuld zin, en 't keuje, en de iezderen pot en de blauwstreepsen rok..! Vort domoor, vort!'

En Jochem staat weer in - domenei's stedeerkoamer.

Over 't stuk had ie noagedocht; 'en mins was niet altied glad bij de tong. Domenei had van.... van.... van.... - hij strijkt zich de haren glad, en lekt zich den duim. - Domenei had van.... Jozef gesproken, of....'

'Je zoudt me zeggen, wie de vader van Cham was,' helpt dominee, terwijl hij, aan de schrijftafel gezeten, en op den elleboog geleund, met de volle hand zijn lachspieren omvat.

En Jochem, nu geheel op de hoogte, roept, terwijl hij een triumfanten blik werpt op het herkauwende kalf in de wei: 'De voader van Kam, domenei - a'k 'et boantje zal hebben; wel domenei: de meulenoar van 't darp, de meulenoar van 't darp!'

Rotterdam, Nov. 1865.

Laatst bijgewerkt: 9 januari 2024.

www.jacobcremer.nl